

Uvod u linearne regresione modele

Šta je model?

Predstavljanje prirodne pojave?

Ovo su ne-Mat/Stat modeli

Šta je Mat/Stat model?

1. Opisuje vezu između promenljivih.

2. Tipovi

- Deterministički modeli (bez slučajnosti)
- Stohastički modeli (postoji slučajnost)

Deterministički modeli

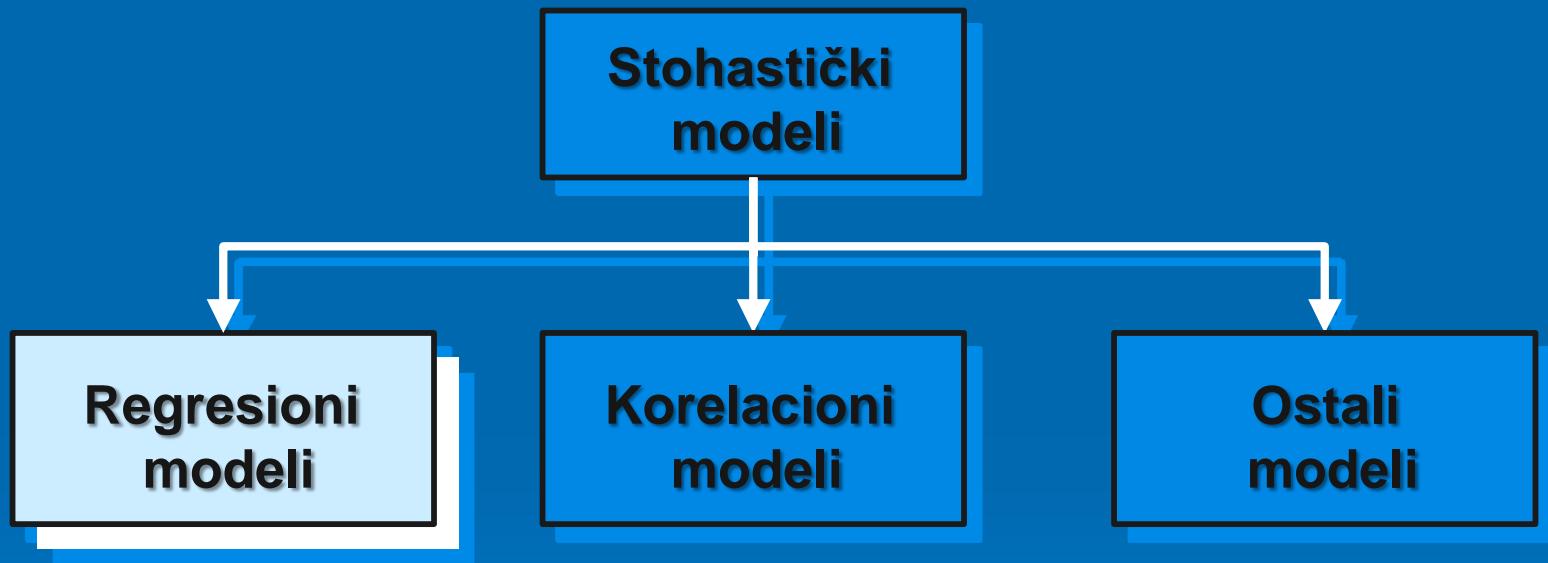
1. Prepostavljaju pravu (tačnu) vezu.
2. Koriste se kada je greška predviđanja zanemarljiva.
3. Primer: Indeks Telesne Masnoće (BMI) se izračunava kao

$$BMI = \frac{\text{Težina u kilogramima}}{(\text{Visina u Metrima})^2}$$

Stohastički modeli

1. Sastoje se od dve komponente
  - Determinističkog dela
  - Slučajne greške
2. Primer: Sistolni krvni pritisak novorođenčadi je 6 puta starost u danima + slučajna greška
  - $SKP = 6 \times \text{Starost}(d) + \varepsilon$
  - Slučajna greška može zavistiti od drugih faktora (pored starosti), npr. od težine pri rođenju.

Tipovi stohastičkih modela

Regresioni modeli

- Uspostavljaju vezu između jedne **zavisne promenljive** i jedne ili više nezavisnih promenljivih
- Koriste jednačinu za uspostavljanje ove veze
- Koriste se uglavnom kod prognoziranja ili ocenjivanja

Faze regresionog modeliranja

- 1. Specifikacija determinističke komponente
  - Oceniti nepoznate parametre
- 2. Odrediti raspodelu slučajne greške
  - Oceniti njenu disperziju
- 3. Oceniti kvalitet modela
- 4. Primena modela u prognoziranju i ocenjivanju

Specifikacija determinističke komponente

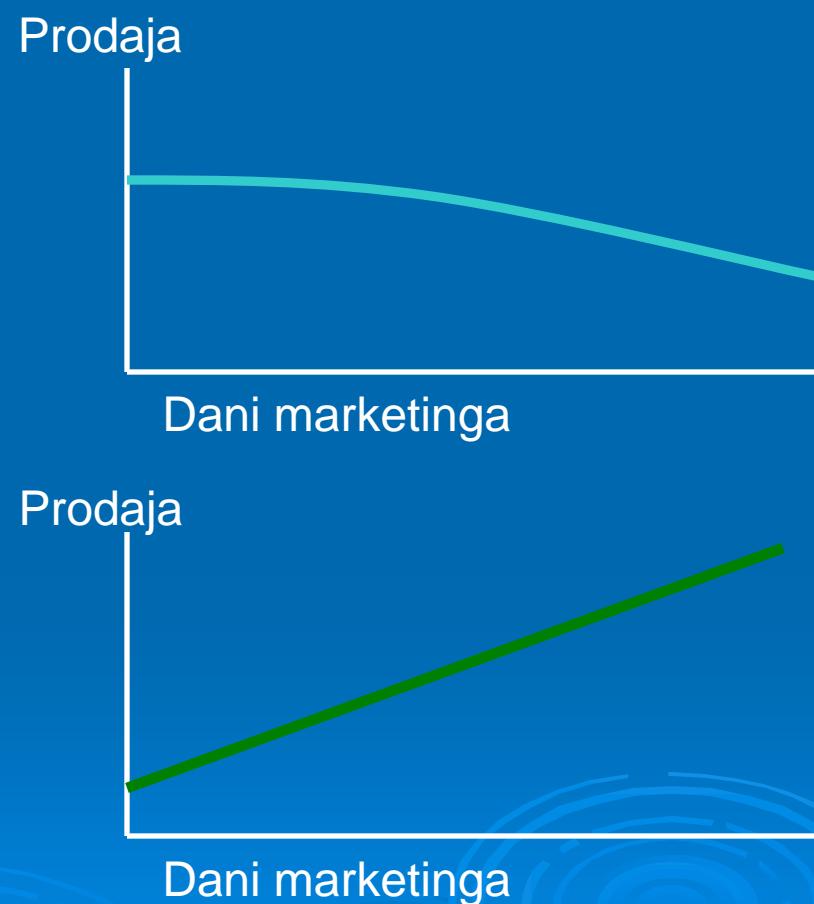
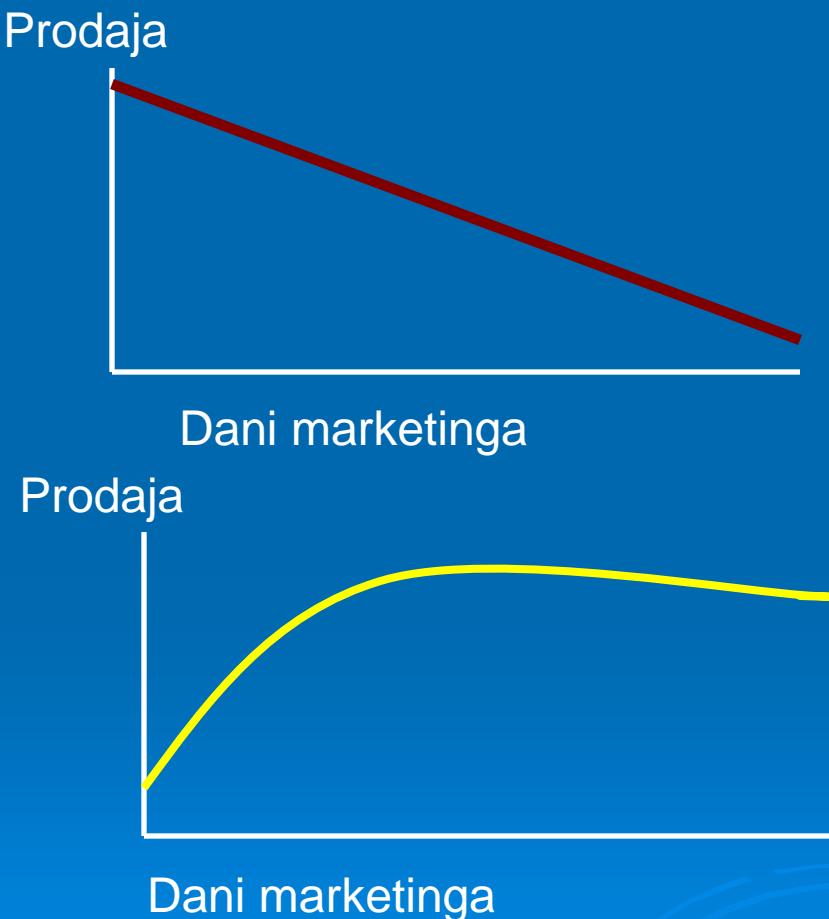
- 1. Definisanje zavisne i nezavisne promenljive
- 2. Prepostavljanje prirode povezanosti
  - Efekat očekivanja (tj., Znaci koeficijenata)
  - Vrsta funkcionalne zavisnosti (Linearna ili Nelinearna)
  - Interakcije (nezavisnih promenljivih)

Specifikacija modela se oslanja

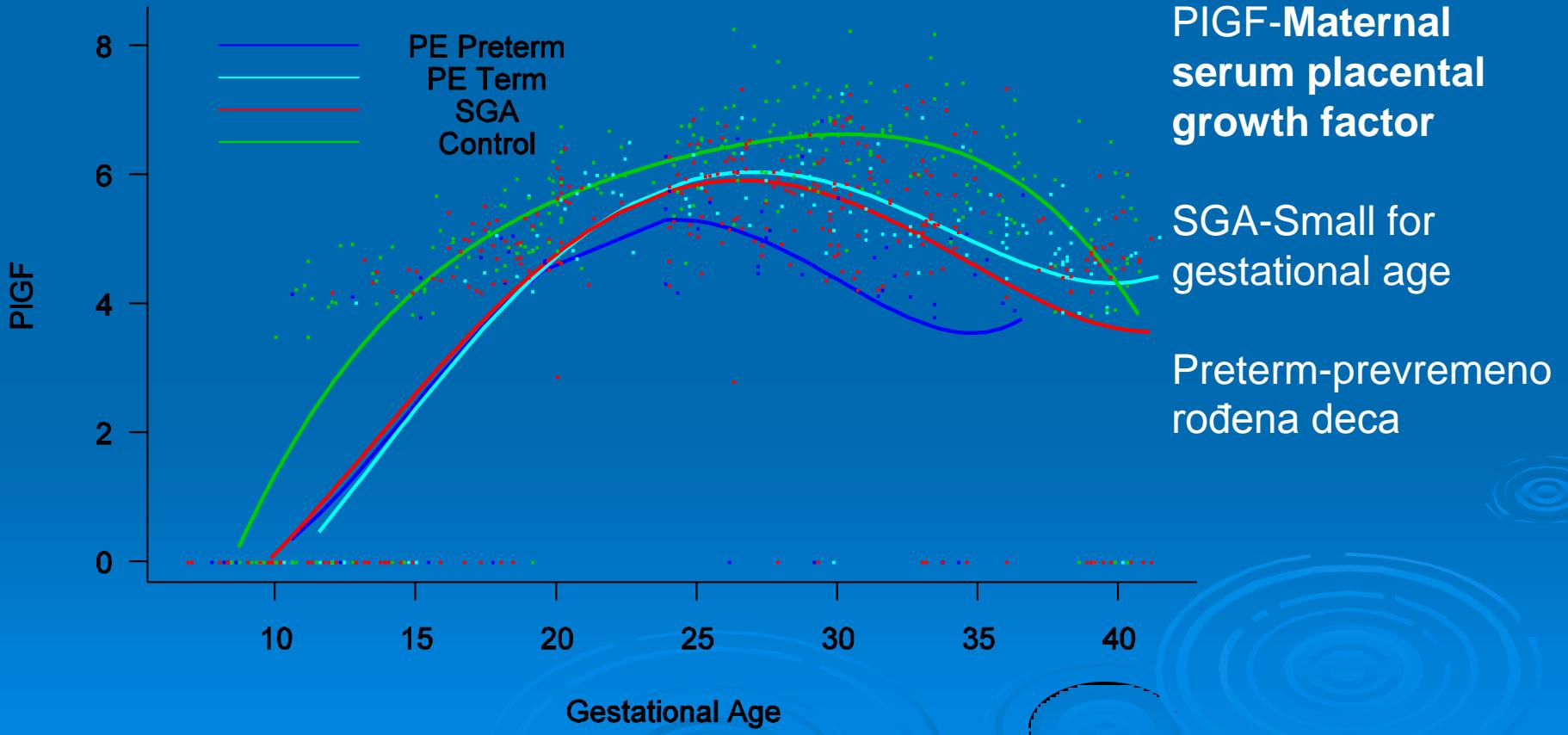
- 1. Teorija polja (Psihologija)
- 2. Matematičke teorije
- 3. Prethodna istraživanja
- 4. „Zdrav razum“

Izazov za razmisljjanje: Šta je logičnije?

Akušerska studija (empirijski podaci)

Tipovi regresionih modela

Tipovi regresionih modela

Regresioni
modeli

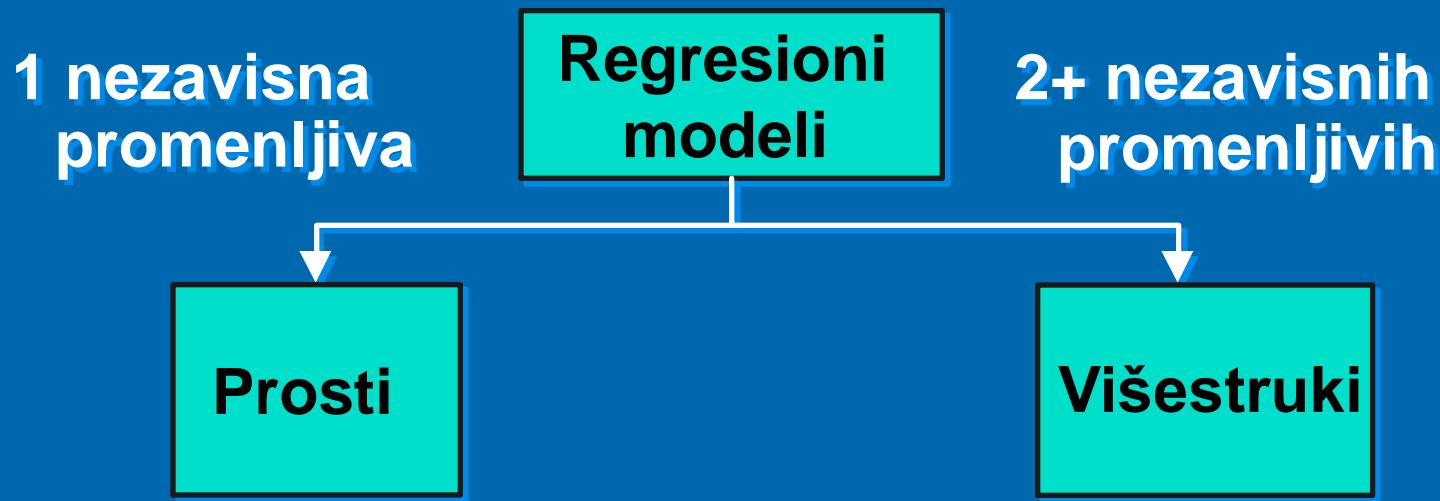
Tipovi regresionih modela

1 nezavisna
promenljiva

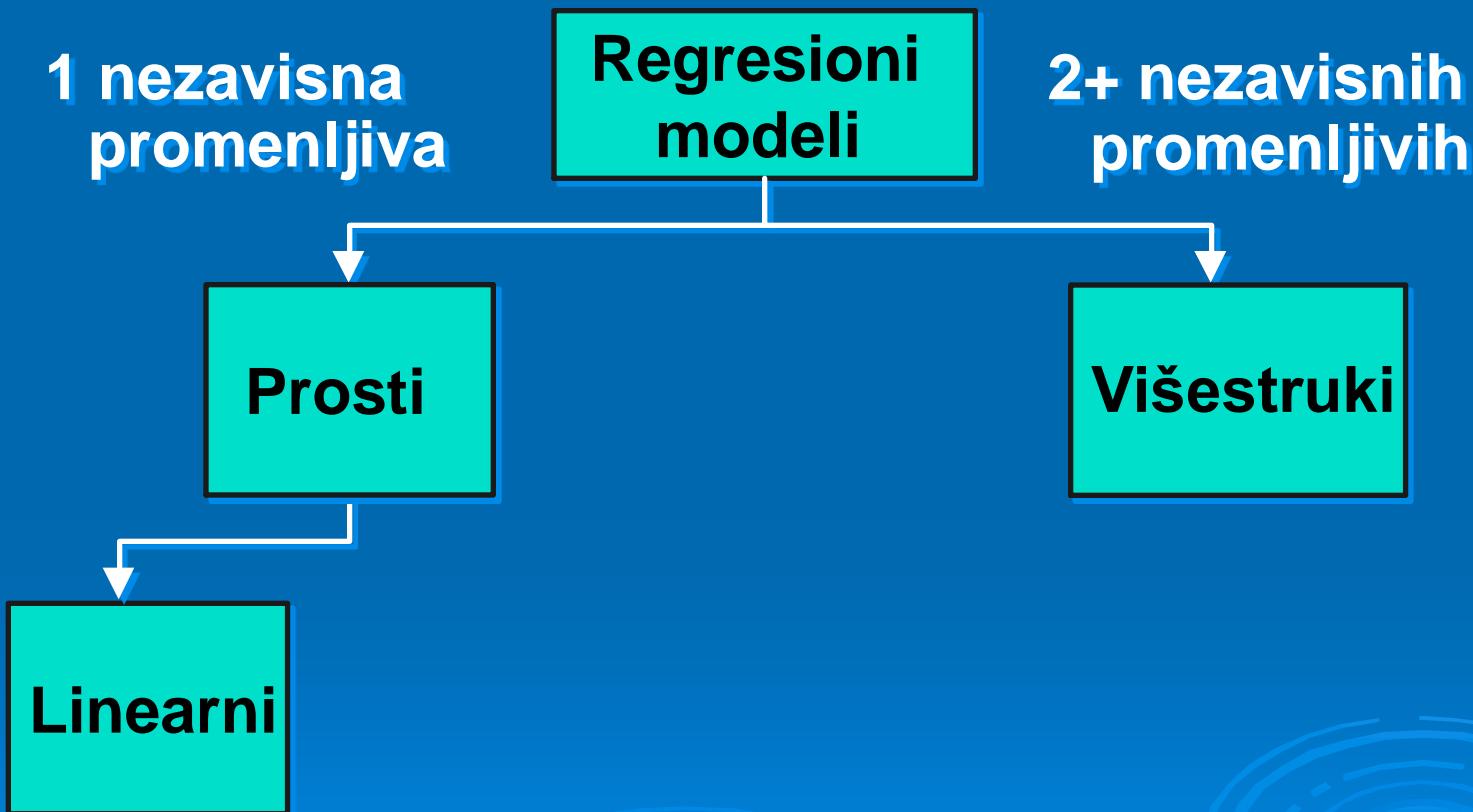
Regresioni
modeli

Prosti

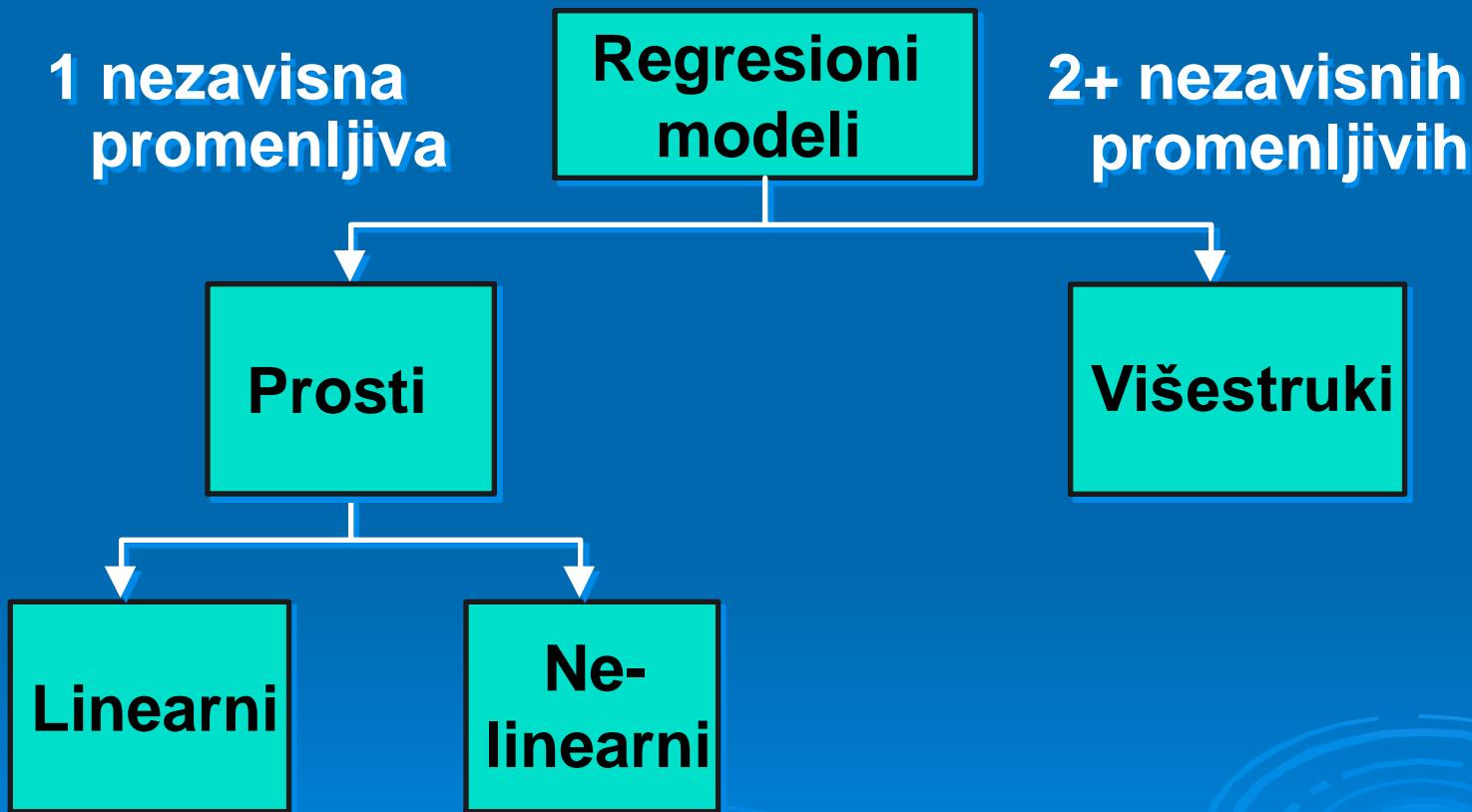
Tipovi regresionih modela

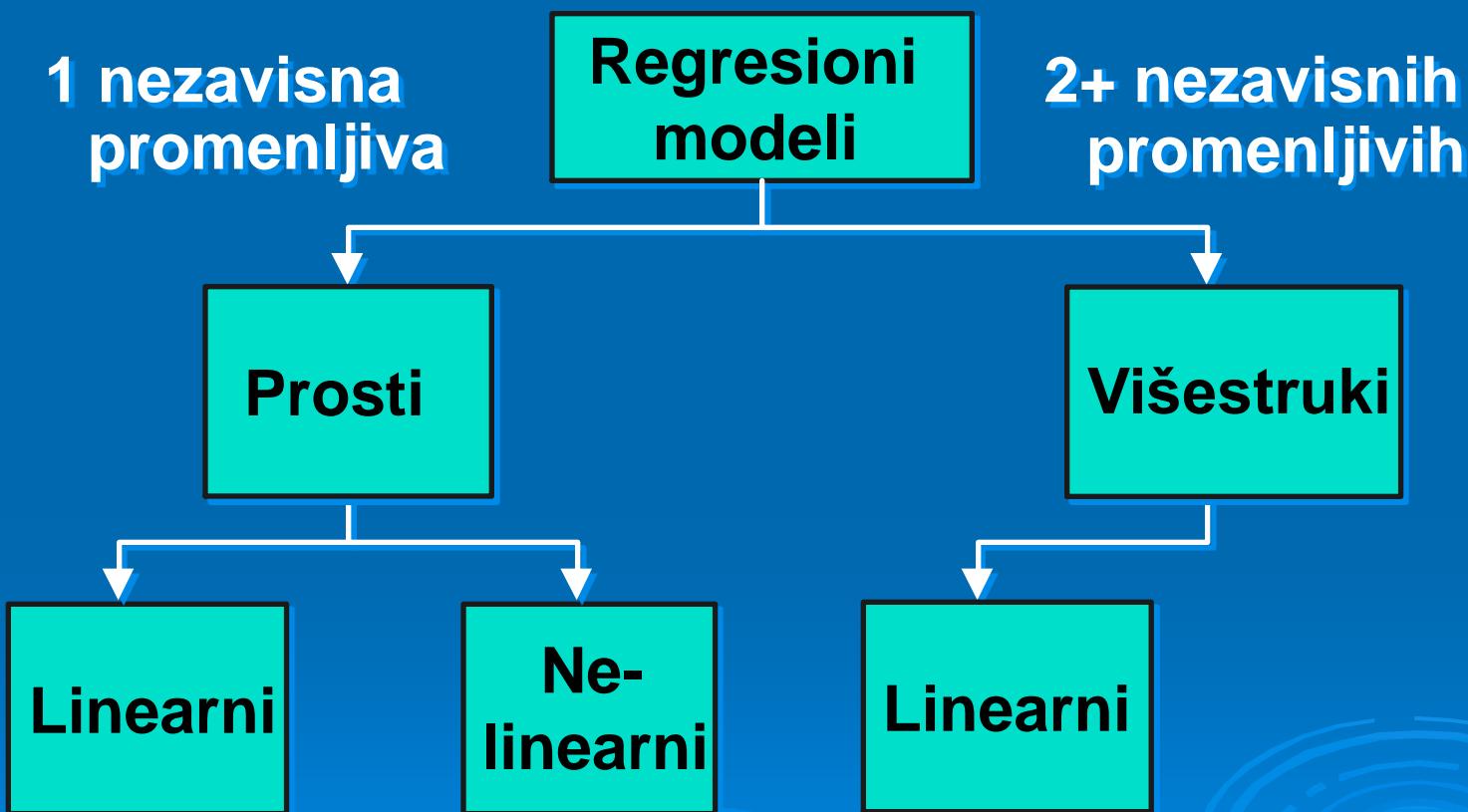
Tipovi regresionih modela

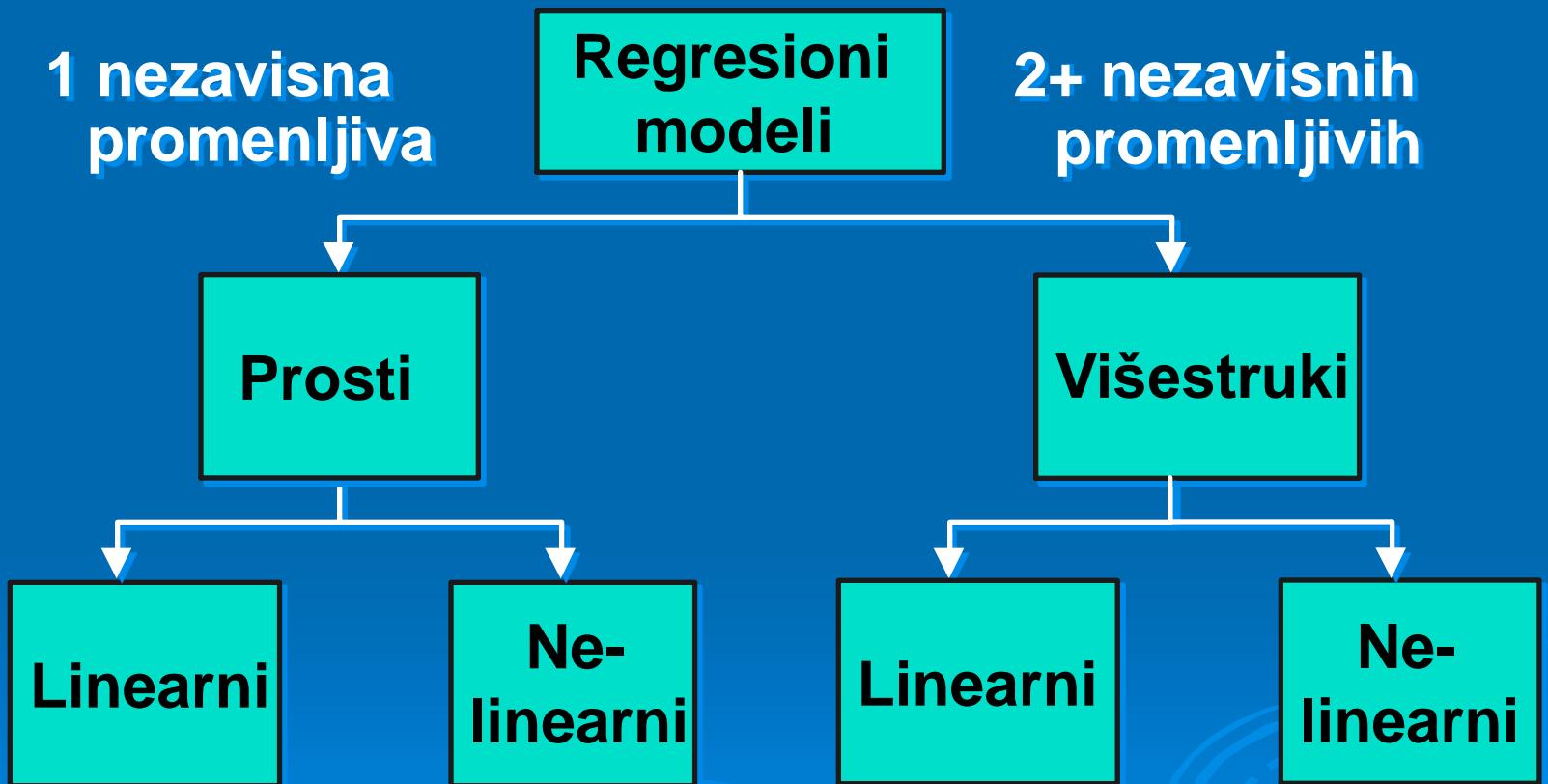
Tipovi regresionih modela

Tipovi regresionih modela

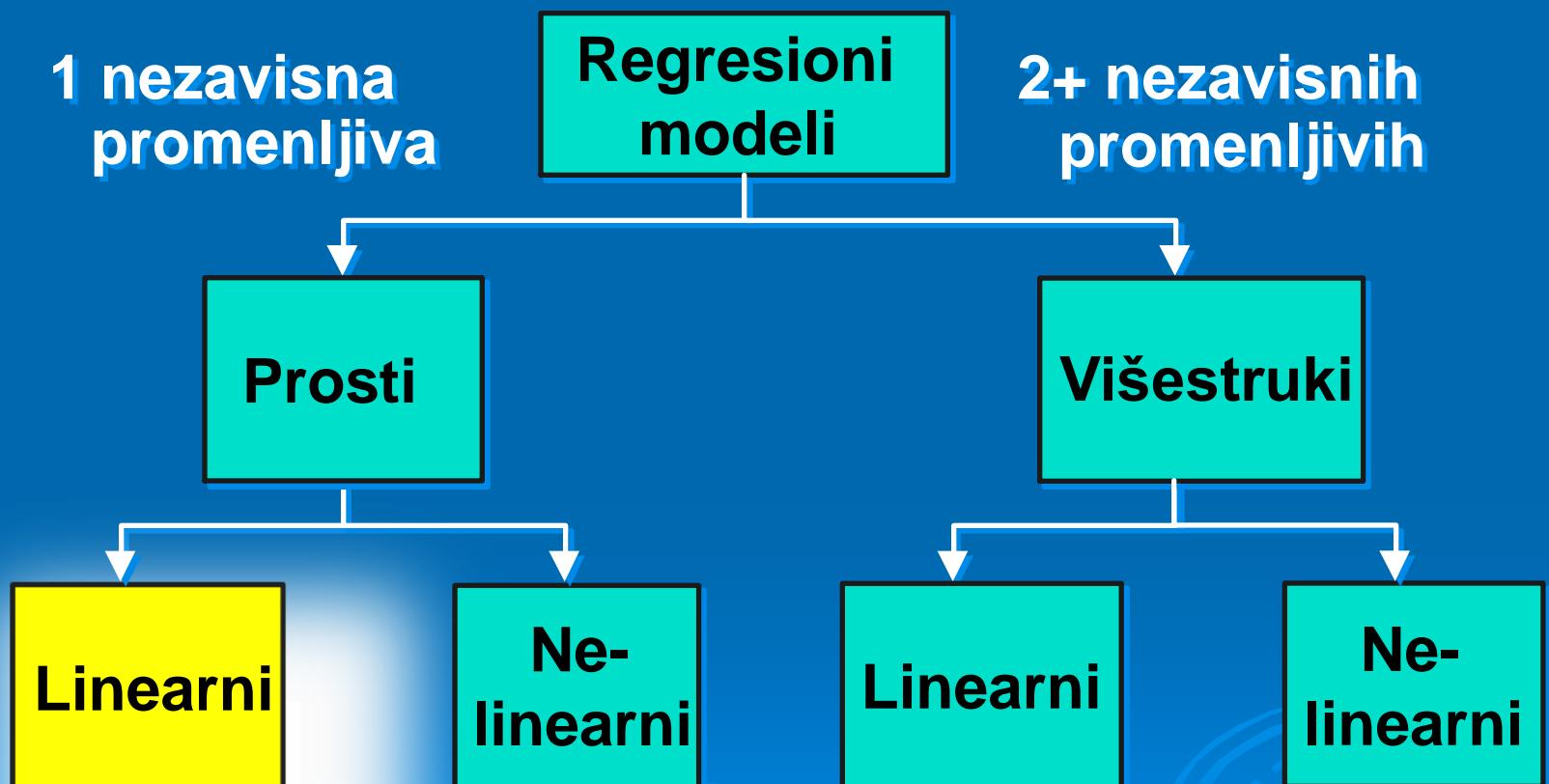

Tipovi regresionih modela

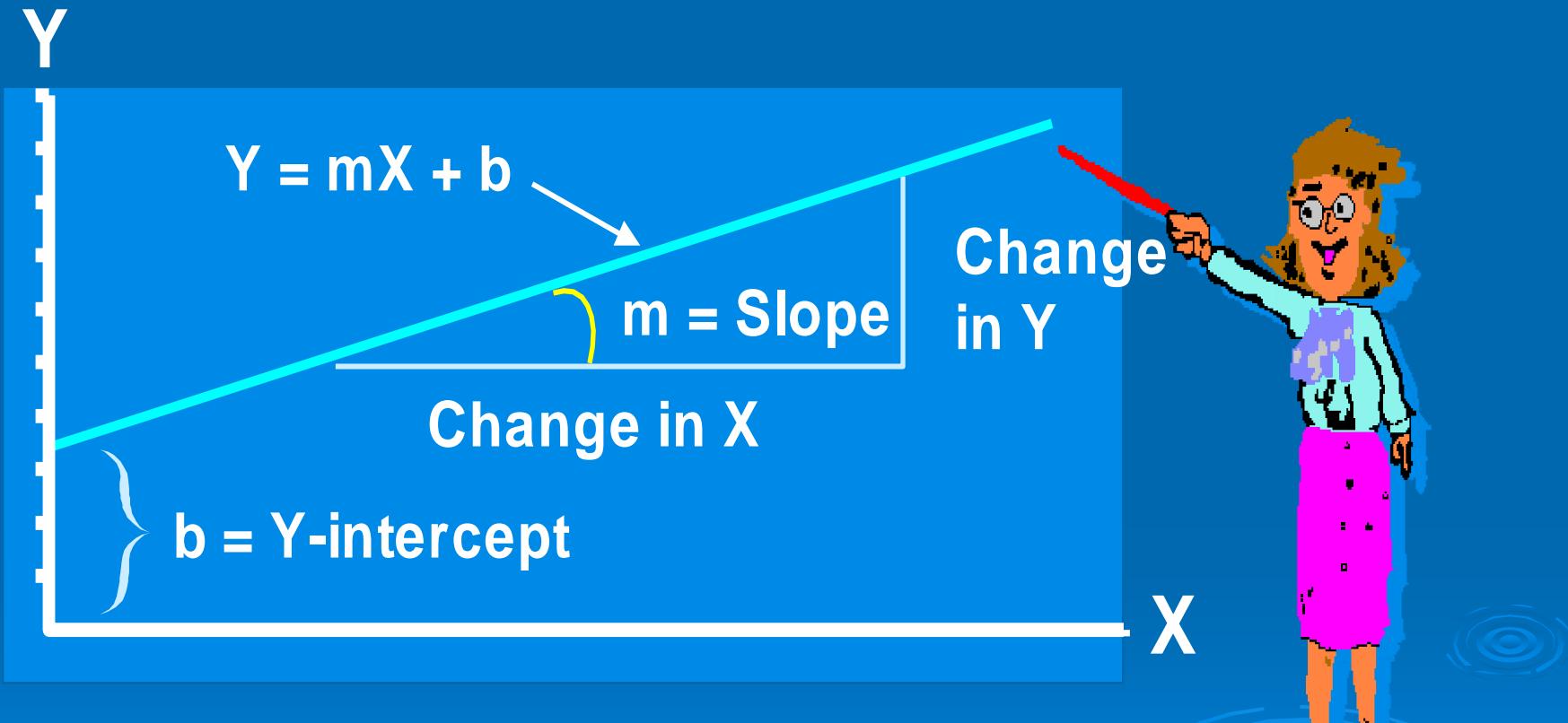
Linearni regresioni modeli

Tipovi regresionih modela

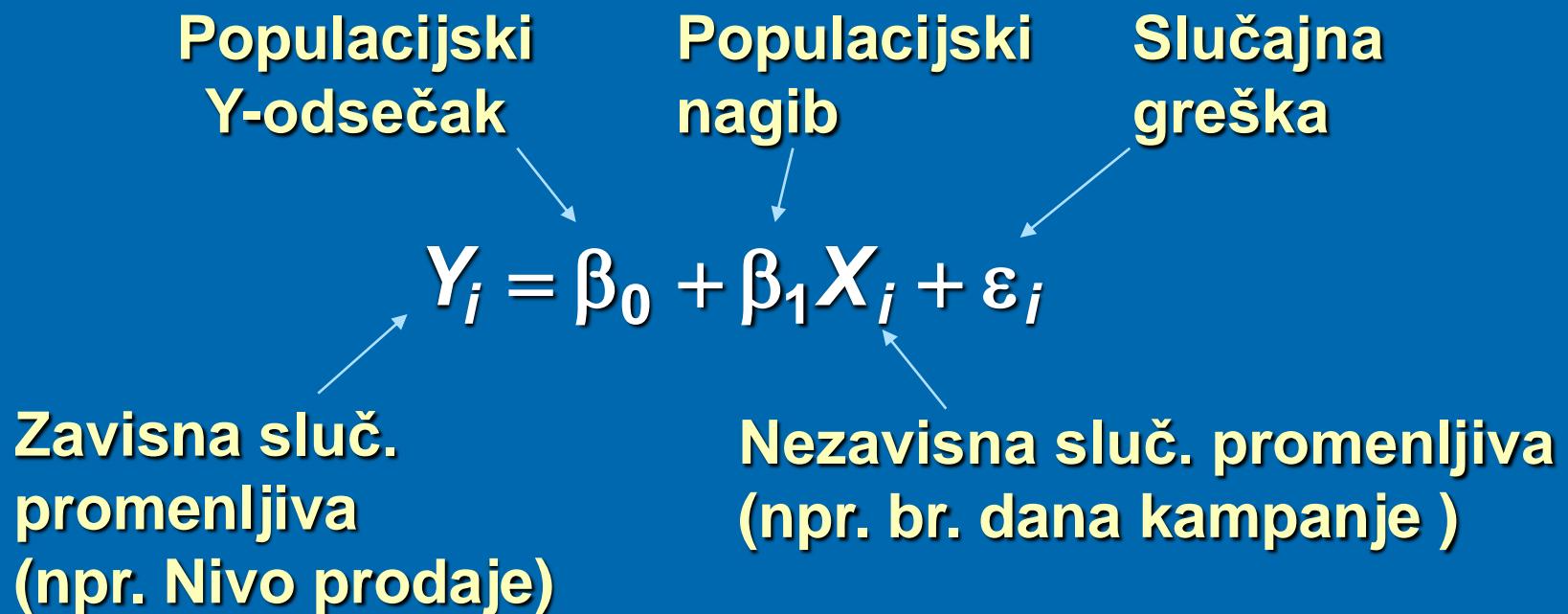
Linearna jednačina

(sećanje iz osnovne/srednje škole)

Linearni regresioni model

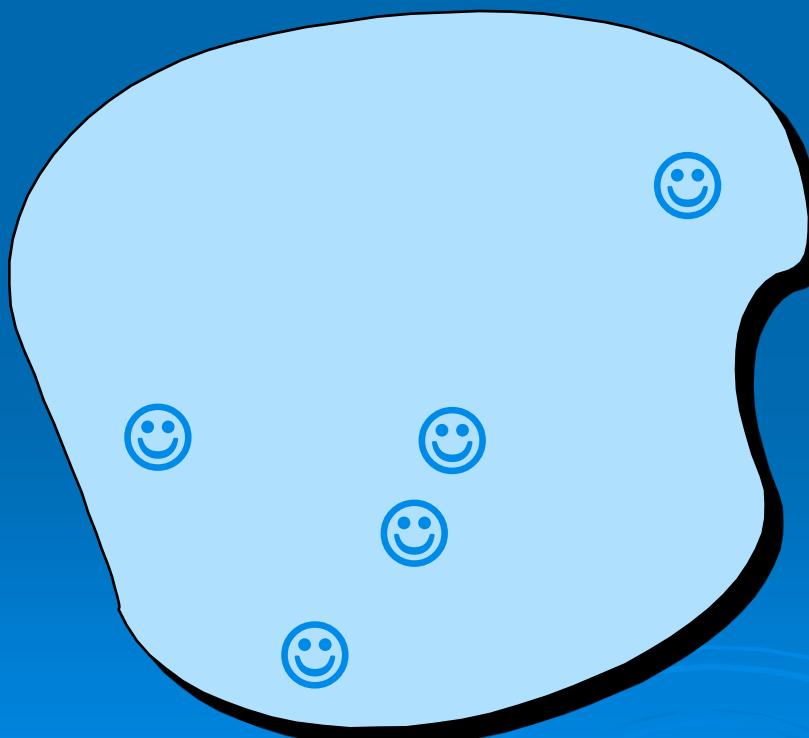
- 1. Relacija između slučajnih promenljivih je linearna funkcija

Populacijski i uzorački regresioni modeli

Populacijski i uzorački regresioni modeli

Populacija

Populacijski i uzorački regresioni modeli

Populacija

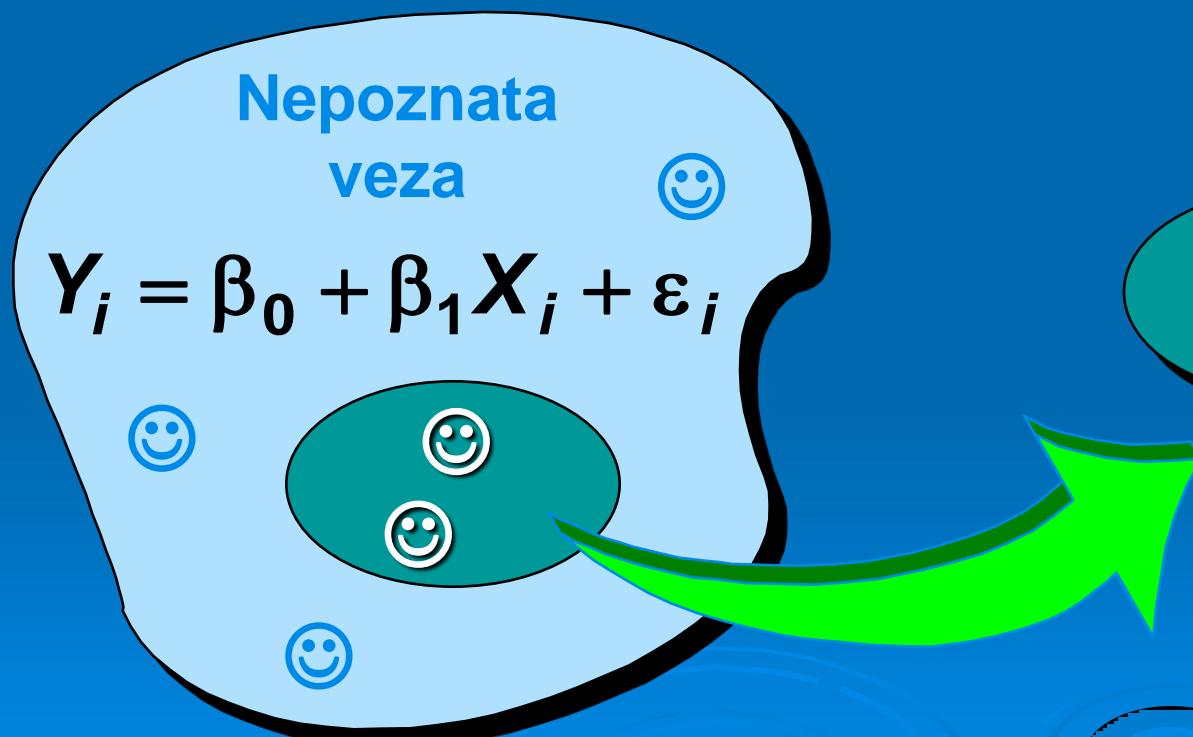
Nepoznata
veza

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_i + \varepsilon_i$$

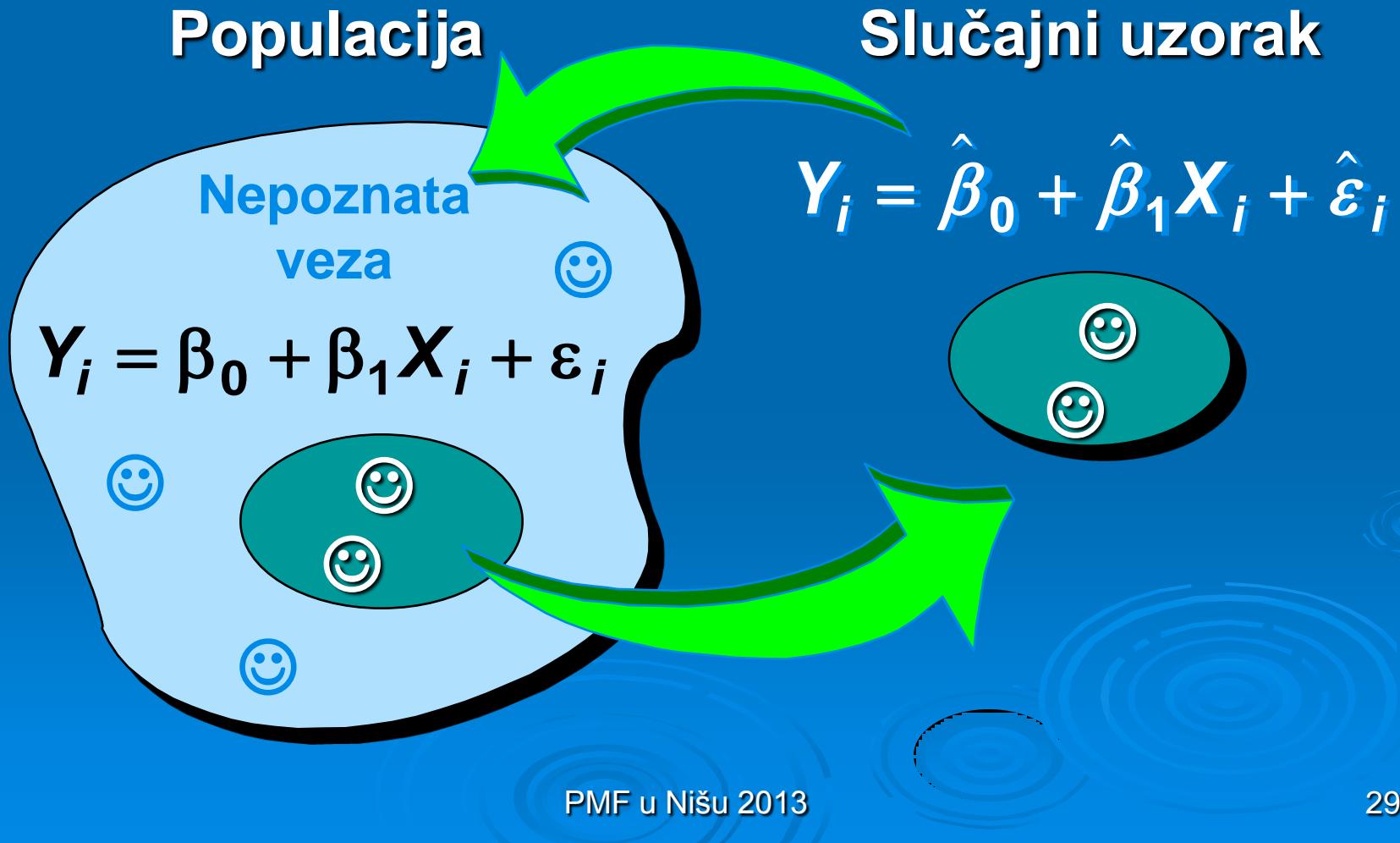
Populacijski i uzorački regresioni modeli

Populacija

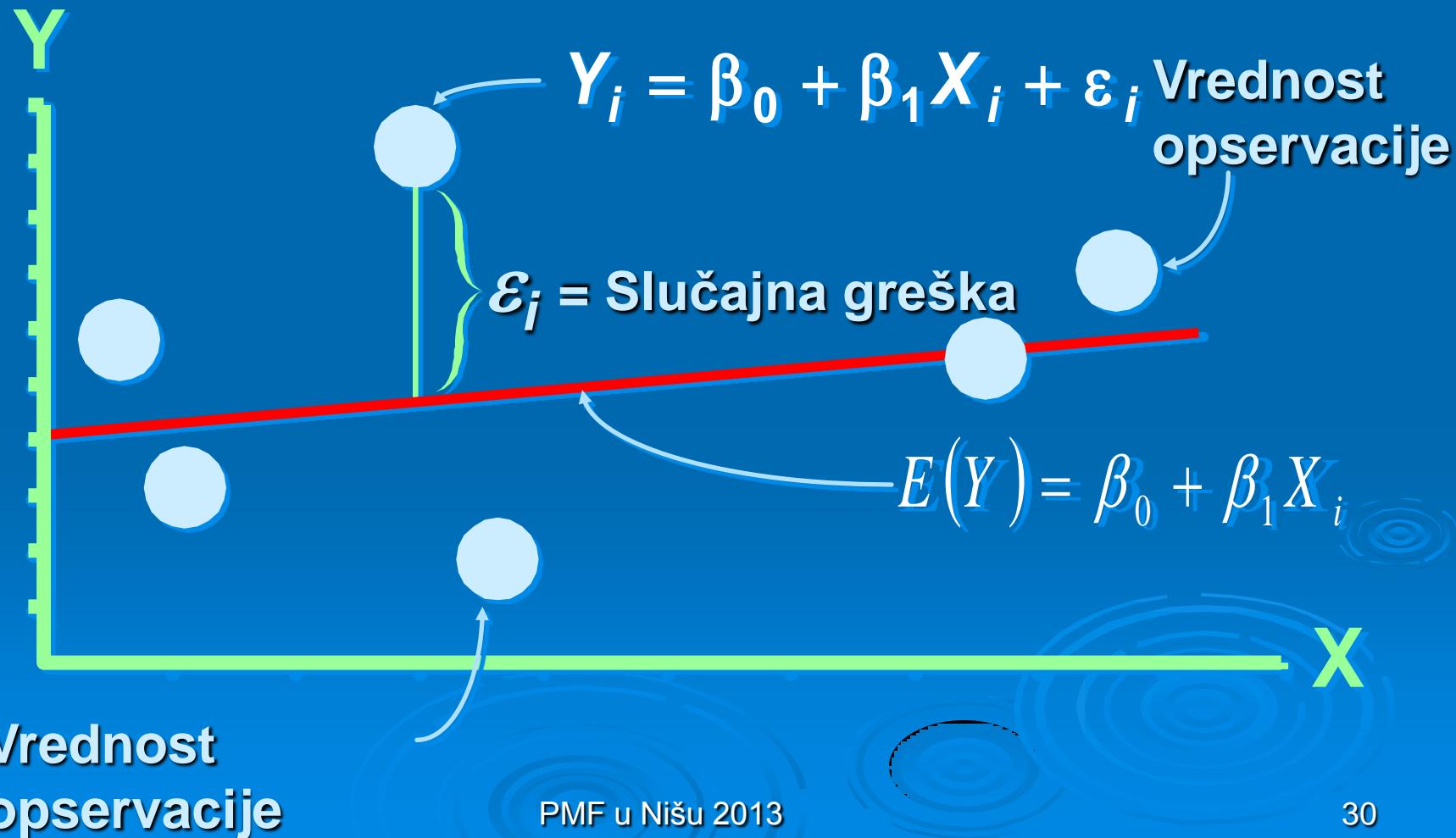

Slučajni uzorak

Populacijski i uzorački regresioni modeli

Populacijski linearni regresioni model

Populacijski linearni regresioni model

